

Avrupa Birliği yeni enerji stratejisini açıkladı...

TEKELLEŞMEYE KARŞI ŞİRKETLERİ BÖLME ÖNERİSİ

Kahraman YAPICI

Avrupa Komisyonu, uzun süredir merakla beklenen yeni enerji stratejisini açıkladı. 2020 yılına kadar önemli oranda tasarruf yapılması ve iklim değişikliklerinin önlemesi için enerji üretiminde yenilenebilir kaynakların oranının artırılmasını öngören yeni enerji stratejisinde tüm üye ülkeler için tümelşik bir enerji dış politikası oluşturulması hedefleniyor. Avrupa Birliği'nde elektrik enerjisi alanında yaşanan tekelleşme sorununun, enerji şirketlerinin üretici ve dağıtıcı olarak bölünmesi ile aşılması öngörüldü. Yeni enerji stratejisi küresel ısınma ile mücadeleye ilişkin öngörülerini dikkat çekiyor.

Avrupa Birliği'nin tek bir konu üzerindeki siyasetini ortaya koymak üzere hazırladığı en kapsamlı belge niteliğini taşıyan "Değişen Dünya İçin Enerji (Energy for a Changing World)" adlı rapor 10 bölümden ve 500 sayfadan oluşuyor. Hayata geçirilmeden önce üye ülkelerden onay alması gereken rapor, 2020 yılına kadar enerjinin beşte birinin yenilenebilir kaynaklardan karşılanmasını öngörüyor. Enerji tasarrufu yoluyla AB ülkelerinde, atmosferde sera etkisi yaratan gazların üretiminin 2020 yılına dek en az yüzde 20 azaltılması gerektiği kaydedilen rapor, 27 üye ülkede enerjinin nasıl üretileceğine, dağıtılacağına ve tüketileceğine dair rota çizmeyi hedefliyor.

Komisyon tarafından önerilen paket "gerçek bir iç enerji piyasası", "düşük karbonlu enerjiye geçişin hızlandırılması" ve "enerji verimliliği" başlıkları adı altında 3 temel konuda öneriler getiriyor.

Hiçbir Ülkede Tam Rekabet Sağlanamadı

Raporun "gerçek bir iç enerji piyasası" bölümünde, gerek vatandaş gerekse işletme bazındaki AB enerji kullanıcılarına gerçek bir seçim sunmak ve enerji konusunda gerekli büyük yatırımların başlatılmasının hedeflendiği belirtilerek, şöyle denildi:

"Tek bir piyasa sadece rekabetçilik bakımından değil, ayrıca sürdürülebilirlik ve güvenlik bakımından da iyidir. Enerji üretimi ve enerji dağıtımı ayrımı yoluyla bu hedeflere ulaşılması yönünde gereğinin yapılması zorunludur. Avrupa piyasasını dikkate alarak, daha güçlü bağımsız düzenleyici kontrolü yanı sıra önemli darboğazları tanımlamak ve koordine etmek atamak suretiyle, AB'nin yüzde 10 minimum bağlantı seviyesi hedefini gerçekleştirmek üzere milli tedbirler alınmalıdır."

Komisyonun hedefinin yarım milyar Avrupalı'nın enerjilerini kıtada istedikleri şirketten alabilmelerini sağlamak olduğu kaydedilirken, 10 yıldır bu alanda sarfedilen çabalara rağmen "hiç bir üye ülkede tam anlamıyla rekabet sağlamadığı" görüşü dile getirildi.

Yenilenebilir Enerjiye Teşvik

Komisyon, AB'nin yenilenebilir enerji konusundaki dünya liderliği pozisyonunu, genel enerji toplamının yüzde 20'sine ait kısmının 2020 itibarıyla yenilenebilir enerjiden

sağlanması konusunda bağlayıcı bir hedefi teklif ettiği belirtilen raporda, "Bu husus, üç yenilenebilir enerji sektöründe muazzam bir büyümeyi gerektirmektedir. Elektrik, biyoyakıtlar ile ısıtma ve soğutma. Bu yenilenebilir enerji hedefi, yüzde 10'luk biyoyakıtlara ilişkin minimum bir hedefle desteklenmektedir. Buna ilaveten, 2007 tarihli yenilenebilir enerji konusunda bir mevzuat paketi, hem biyoyakıtların hem de ısıtma ve soğutmanın piyasa yayılımını kolaylaştırmak üzere belirli tedbirleri içerecektir" denildi.

Temiz enerji maliyetini düşürmek için araştırma-geliştirmenin önemi dikkat çekilen raporda, "Avrupa Birliği ayrıca gelecek yedi yıl için enerji araştırmaları konusundaki yıllık harcamasını en az yüzde 50 oranında artıracaktır" denildi. Avrupa Birliği genelinde nükleer enerjinin kullanım oranının düşüğüne dikkat çekilen raporda, doğan enerji açığının düşük karbonlu enerji kaynaklarının kullanılmasıyla kapatılması istendi.

Yüzde 20 Tasarruf Hedefi

Komisyonun 2020 yılına kadar birincil enerji tüketiminin yüzde 20'sini tasarruf etmeyi hedeflediği vurgulanan raporda, "2020 itibarıyla AB, bugüne kıyasla yaklaşık yüzde 13 oranında daha az enerji kullanacak. 100 milyar Avro tasarrufun yanı sıra her bir yıl 780 ton karbondioksitin atmosfere yayılması engellenecektir. Komisyon, ulaştırma için daha verimli yakıt kullanan araçların kullanımının artmasını, iyileştirilmiş ısı

ve elektrik üretim, iletim ve dağıtım verimliliği konularının hayata geçirilmesini teklif etmektedir. Komisyon, ayrıca enerji verimliliği konusunda uluslararası yeni bir mutabakatın yapılmasını önermektedir” denildi.

Avrupa İçin Tümüleşik Enerji Dış Politikası

Avrupa Birliği'nin kendi başına enerji ve iklim değişikliği hedeflerine ulaşamayacağı kaydedilen raporda, “Hem gelişmiş hem gelişmemiş ülkelerle, enerji tüketicileri ve üreticileri ile beraber çalışması gerekmektedir. Avrupa Birliği, herhangi bir enerji arz krizi ile baş edebilmek üzere etkili dayanışma mekanizmalarını geliştirecek, aktif bir biçimde üçüncü ülkelerle ‘tek bir sesle konuşmak’ üzere ortak bir dış enerji politikasını oluşturacaktır. Şeffaflık, öngörülebilirlik ve karşılıklılık temellerine dayanarak, tedarikçilerle doğru enerji ortaklıkları kurma konusunda çaba sarf edecektir” denildi.

Komisyon'un enerji güvenliği ilgilerine ait şebekenin oluşturulması ve daha uyumlu bir dış enerji politikasına yönelik ilerleme kaydettiğinin altı çizilerek, “Komisyon, Enerji İmtiyaz (Charter) Anlaşması, Kyoto-sonrası iklim rejimi ve küresel ortaklara yönelik emisyon ticaretinin uzatılması dahil olmak üzere uluslararası sözleşmeleri güçlendirmek ve üçüncü ülkelerle ikili sözleşmeleri uzatmak üzere bir dizi sıkı tedbirleri önermektedir. Dolayısıyla enerji, tüm AB dış ilişkilerinde özellikle Avrupa çevre ülkeler politikasının tümleşik bir parçası haline gelmektedir. Önemli yeni girişimler olarak, Komisyon kapsamlı bir Afrika-Avrupa ortaklığı ile enerji verimliliği konusunda uluslararası mutabakatı geliştirmeyi önermektedir” denildi.

Bu yüzyıl itibarıyla, küresel sıcaklıkların 5 dereceden daha fazla artacağına ilişkin yüzde 50 ihtimal bulunduğu kaydedilen raporda, Avrupa'nın gerçek bir mücadele ile karşı karşıya olduğunun altı çizildi. ■

Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso:

Yeni enerji stratejisi Avrupa Birliği'nin değişimi konusunda bir adım teşkil etmektedir. Avrupa projesinin başlangıcında, enerji politikası ana ilgi konusuydu. Şimdi bu konu tekrardan sahnenin ortasındaki yerini alacaktır. İklim değişikliklerine ilişkin mücadele, artan ithalat bağımlılığı ve yüksek enerji fiyatları tüm AB üyeleri ile karşı karşıyadır. Sürdürülebilir, güvenli ve rekabetçi enerjinin sağlanması amacıyla ortak bir Avrupa tutumu gereklidir. Bugün, Komisyon tarafından sunulan teklifler, bizim iklim değişikliğine hitap eden Avrupa için yeni bir enerji politikasına ilişkin liderlik ve uzun vadeli vizyona olan bağlılığımızı göstermektedir. Yarının dünyasını şekillendirmek üzere şimdi harekete geçmemiz gerekmektedir.

Enerji Politikası İle İlgili Avrupa Komisyon Üyesi Andris Piebalgs:

Şimdi doğru kararları aldığımız takdirde, Avrupa dünyayı yeni bir sanayi devrimine götürecektir. Düşük karbonlu ekonominin gelişimi, çalışan bir iç piyasa yaratma, temiz ve verimli enerji karışımını teşvik etme, araştırma ve geliştirme konusunda doğru seçimleri yapma konusunda ki isteğimiz, bu yeni senaryoda ya liderlik yapacağımızı ya da diğerlerini takip edeceğimizi gösterecektir.

